

Tomasz Podciborski, Magdalena Krukowska

Ocena atrakcyjności przestrzeni parku miejskiego w Ostrołęce

Acta Scientiarum Polonorum. Administratio Locorum 12/2, 77-88

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

OCENA ATRAKCYJNOŚCI PRZESTRZENI PARKU MIEJSKIEGO W OSTROŁĘCE

Tomasz Podciborski, Magdalena Krukowska

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Streszczenie. W opracowaniu poruszono zagadnienia odnoszące się do miejskiej przestrzeni parkowej. W wyniku przeprowadzonych badań wybrano elementy przestrzeni mające wpływ na atrakcyjność opisywanego terenu. Posłużyły one do opracowania metody oceny atrakcyjności parków miejskich. W dalszej części opracowaną metodę zweryfikowano na wybranym obiekcie badawczym. Stwierdzono, że przedstawiona metoda pozwala na przeprowadzenie oceny poziomu atrakcyjności tych terenów w fazie projektowania przestrzeni oraz podczas jej użytkowania. Z jej pomocą można uzyskać odpowiedzi: czy teren zagospodarowano prawidłowo, i które z elementów przestrzeni muszą zostać zmienione. Wyniki oceny mogą być ponadto pomocne w podejmowaniu właściwych decyzji podczas prowadzenia prac rewitalizacyjnych.

Słowa kluczowe: przestrzeń, przestrzeń parkowa, ocena atrakcyjności przestrzeni parkowej

WPROWADZENIE

Krajobraz miejski tworzony jest głównie przez człowieka. Zachowanie naturalnych lub zbliżonych do naturalnych ekosystemów ma duże znaczenie w kształtowaniu warunków jego życia, a tereny zielone w mieście powinny spełniać rolę zarówno wypoczynkową, jak i estetyczną. Kształtowanie krajobrazu jest działaniem nie tylko przyrodniczo-technicznym, ale przede wszystkim socjoterapeutycznym, a odpowiednio zaprojektowana i utrzymana roślinność parkowa powinna dawać możliwość wytchnienia na łonie natury. Parki czy zieleńce powinny być otoczone roślinnością, która izoluje ten obszar od kurzu i hałasu z przylegających ulic. Należy pamiętać o pozostawieniu przerw widokowych w obsadzeniach, które będą zachęcać do wejścia i odpoczynku. Przy projektowaniu zieleni niezbędne jest szczegółowe poznanie terenu, charakteru miejsca oraz potrzeb

jego użytkowników. Dopiero wówczas można przystąpić do poszukiwania odpowiedniego kierunku zagospodarowania i wcielać w życie nawet najśmielsze projekty.

Celem głównym było opracowanie metody oceny atrakcyjności parków miejskich. Wyniki oceny za pomocą opracowanej metody powinny dawać odpowiedź na pytania, jaki jest poziom atrakcyjności ocenianego parku i czy jego obszar nie powinien być poddany pracom rewitalizacyjnym.

PRZESTRZEŃ

Przestrzeń jest to zbiór elementów otaczających człowieka, wywołujących w jego umyśle różne odczucia. Odpowiednia konfiguracja jej składowych pozwala na pobudzenie pozytywnych doznań estetycznych i podnosi poziom samopoczucia, zapewniając poczucie bezpieczeństwa. Prawidłowo zaprojektowana przestrzeń staje się dla jej użytkownika czytelniejsza i przyjaźniejsza, a poruszanie się w niej – łatwiejsze. Przestrzeń, w której zachodzi zjawisko autokorelacji dodatniej staje się również przestrzenią o większej wartości ekonomicznej.

Zadaniem miasta, jako pewnego rodzaju organizmu, jest zapewnienie odpowiednich warunków bytu ludziom, czyli zaspokajanie ich potrzeb zarówno fizycznych, jak i społecznych. Bardzo ważna jest potrzeba kontaktu z naturą, która może wynikać z upodobań lub chęci odpoczynku. Pozytywny wpływ natury na człowieka jest nie do podważenia, ponieważ skutkuje redukcją stresu oraz większą koncentracją na zadaniach życiowych. Ma to ogromne znaczenie dla współczesnego człowieka, którego styl życia jest bardzo stresogenny [Lis 2005].

Zdaniem wielu badaczy, środowisko naturalne oraz jego poszczególne składowe przestrzegane są przez ludzi jako bardziej interesujące niż krajobraz kulturowy. Jednak elementy charakterystyczne dla przyrody wprowadzone w krajobraz miejski stanowią jedynie namiastkę natury w środowisku miejskim. Taką rolę mają tereny zieleni miejskiej, których nie można nazwać naturalnymi siedliskami. Na terenie miasta, gdzie stale rośnie gęstość zabudowy, brakuje miejsca na naturalne środowisko. Krajobraz zbliżony do naturalnego, występujący w mieście, staje się krajobrazem o ogromnej wartości dla mieszkańca miasta [Bell i in. 2004].

Zwrócić należy uwagę na fakt, że przestrzeń parków miejskich jest częścią przestrzeni publicznej, której definicję prawną podano w Ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [Dz.U. 2003 nr 80 poz. 717, z późn. zm.]. Przestrzeń ta definiowana jest jako: „obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne”. Jak widać z przytoczonej definicji, jednym z zadań przestrzeni publicznej jest zaspokojenie szeroko rozumianych potrzeb kulturowych i społecznych jej użytkowników. Biorąc to pod uwagę, należy stwierdzić, że tworzenie i zagospodarowywanie terenów zielonych w mieście jest zadaniem wymagającym różnicowanego podejścia ze względu na wieloraki charakter przestrzeni miejskiej oraz różne potrzeby społeczne jej użytkowników. Głównym wyzwaniem postawionym architektom lub urbanistom w gospodarowaniu przestrzenią jest właściwa lokalizacja oraz

odpowiednia liczba terenów zielonych w stosunku do obszaru miasta. Biorąc pod uwagę aspekty przyrodnicze, lokalizacja terenów zieleni powinna zapewnić ciągłość systemu ekologicznego miasta. Rozwijanie przestrzeni miejskiej zgodnie z zasadami ekorozwoju daje możliwość osiągnięcia wysokiej jakości życia z równoczesnym zachowaniem równowagi przyrodniczej w środowisku miejskim [Matuszkiewicz 1992].

PARKI

Ewolucja parku trwa nieprzerwanie od setek lat, jako że jego forma i funkcja, a także definicja przechodziły nieustanne zmiany. W obecnych czasach przed parkiem miejskim stoją nowe, nieznane dotychczas wyzwania. Indywidualne wymagania każdego z użytkowników utrudniają opracowanie wytycznych do kształtowania terenów zieleni. Parki miejskie, niemodernizowane od wielu lat, nie wzbudzają już tak dużego zainteresowania ze strony mieszkańców jak kiedyś.

Zadaniem, które stawia się współczesnym parkom, jest stworzenie odpowiednich warunków do wypoczynku o charakterze indywidualnym oraz niezorganizowanym. Wymagania użytkowników parków są bardzo różnorodne. Część z odwiedzających pragnie spędzić czas w ciszy i oderwaniu od codziennego zgiełku, inni zaś traktują park jako miejsce czynnego spędzania czasu i aktywnej rozrywki. Przez wzgląd na różne wymagania użytkowników, wydzielane są w parku części o różnej funkcji. Przeważają obszary przeznaczone na spacerowanie oraz służące wypoczynkowi biernemu, występują także części przewidziane wyłącznie dla dzieci i ich opiekunów, miejsca z ławkami, niekiedy możemy spotkać tam również widownie amfiteatralne wokół sceny lub muszli koncertowej [Borc 2000].

Borc [2000] ze względu na wielkość parków wprowadziła następujący ich podział:

- parki centralne – przeznaczone są dla mieszkańców całego miasta; zakłada się je zwykle w dużych miastach, na większych obszarach ok. 15–20 ha, a nawet większych, przyjmując normę 2 m² na jednego mieszkańca. W starszych miastach położone są zwykle na peryferiach. Zakłada się, że parki centralne powinny mieć charakter reprezentacyjny, w związku z wysokimi kosztami utrzymania ich rola obecnie maleje;
- parki dzielnicowe – zakładane są zwykle na mniejszych powierzchniach, przeciętnie 5–10 ha; powinny być racjonalnie rozmieszczone na terenie miasta, tak aby były jak najbardziej dostępne dla mieszkańców. Pożądane jest przy tym, aby były połączone pasami zieleni, co wpływa na ich rolę klimatyczno-biologiczną (wentylacja miasta) oraz na estetykę miasta. Mogą mieć charakter regularny lub krajobrazowy, na wzór krajobrazu naturalnego;
- parki kultury i wypoczynku – tzw. parki ludowe. Ich rola obecnie wzrasta. szczególna odmiana parków miejskich, zakładane są zwykle na dużych obszarach od 20 do kilkuset ha. Przeznaczone są głównie do czynnego wypoczynku, masowych zabaw i imprez kulturalnych. W wielkich miastach stanowią uzupełnienie miejskich urządzeń kulturalno-oświatowych. Przewiduje się tam takie formy wypoczynku jak: wystawy, odczyty, czytelnie, kino, kręgi taneczne, wesole miasteczko, boiska sportowe, baseny, lodowiska, tory rowerowe, solaria, place zabaw, kolejki dziecięce. W Polsce przykłady takie stanowią mogą parki kultury i wypoczynku w Chorzowie, w Łodzi i w Bydgoszczy.

WYBÓR ELEMENTÓW PRZESTRZENI MAJĄCYCH WPŁYW NA ATRAKCYJNOŚĆ PARKÓW MIEJSKICH

Zarządzanie zielenią miejską jest skomplikowanym działaniem polegającym na umiejętnym dysponowaniu zasobami przyrodniczymi po to, by uzyskać korzyści gospodarcze, a także zaspokoić potrzeby społeczne w zakresie wypoczynku i rekreacji oraz zrealizować cele edukacyjne.

Poglądy społeczeństwa, priorytety i poziom akceptacji kierunku działania mogą się zmieniać, dlatego warto sprawdzać postrzeganie zmian na obszarach zielonych przez ich użytkowników. Na potrzeby opracowania przeprowadzono wywiad wśród użytkowników parku miejskiego w Ostrołęce. Na tej podstawie sporządzono listę dziesięciu elementów przestrzeni wymienianych najczęściej przez ankietowanych i mających według nich największe znaczenie dla atrakcyjności przestrzeni parkowej. Następnie wybrane elementy przestrzeni zestawiono w formie ankiety.

W badaniach ankietowych uczestniczyło 100 osób. Ankietę przeprowadzono w kilku punktach parku, a ankietowani mieli za zadanie określić wpływ każdego elementu przestrzeni na kreowanie atrakcyjności przestrzeni parkowej poprzez wstawienie znaku „X” w odpowiedniej komórce tabeli.

Na podstawie wyników badań ankietowych sporządzono listę elementów przestrzeni wpływających na atrakcyjność parku. W dalszej części opracowania elementy te nazwano wskaźnikami oceny atrakcyjności przestrzeni parkowej. Ich lista przedstawia się następująco:

1. Rodzaj nawierzchni alejek głównych.
2. Stan nawierzchni alejek głównych.
3. Szerokość alejek głównych.
4. Łatarnie i ich lokalizacja.
5. Kosze na śmieci i ich lokalizacja.
6. Ławki i ich lokalizacja.
7. Stan techniczny ławek.
8. Zielenń wysoka i jej stan.
9. Zielenń niska i jej stan.
10. Inne elementy małej architektury.

MIERNIKI OCENY ATRAKCYJNOŚCI PRZESTRZENI PARKOWEJ

Do 10 wyłoniionych wcześniej wskaźników opracowano mierniki, przypisując wybranym elementom przestrzeni różną liczbę punktów za różne stany. Mierniki miały wartość od 0 do 2 punktów. Wartość najniższa (0 pkt) występuje w sytuacji negatywnego wpływu elementu przestrzeni na atrakcyjność przestrzeni parkowej, natomiast wartość najwyższa (2 pkt), gdy dany wskaźnik wpływa pozytywnie na atrakcyjność parku. Wartości mierników dla ich wskaźników za poszczególne stany przedstawiają się następująco:

1. Rodzaj nawierzchni alejek głównych:
 - nawierzchnia brukowa – 2 pkt;
 - nawierzchnia utwardzona – 1 pkt;

- nawierzchnia nieutwardzona (gruntowa) – 0 pkt.
- 2. Stan nawierzchni alejek głównych:
 - nawierzchnia w dobrym stanie technicznym – 2 pkt;
 - nawierzchnia w średnim stanie technicznym – 1 pkt;
 - nawierzchnia w złym stanie technicznym – 0 pkt.
- 3. Szerokość alejek głównych:
 - > 3,0 m i więcej – 2 pkt;
 - 1,5 m – 3,0 m – 1 pkt;
 - < 1,5 m – 0 pkt.
- 4. Latarnie i ich lokalizacja:
 - < 25,0 m – 2 pkt;
 - 25,0 m – 35,0 m – 1 pkt;
 - > 35,0 m lub ich brak – 0 pkt.
- 5. Kosze na śmieci i ich lokalizacja:
 - < 20,0 m – 2 pkt;
 - 20,0 m – 30,0 m – 1 pkt;
 - > 30,0 m lub ich brak – 0 pkt.
- 6. Ławki i ich lokalizacja:
 - < 15,0 m – 2 pkt;
 - 15,0 m – 25,0 m – 1 pkt;
 - > 25 m lub ich brak – 0 pkt.
- 7. Stan techniczny ławek:
 - ławki w dobrym stanie technicznym – 2 pkt;
 - ławki w średnim stanie technicznym – 1 pkt;
 - ławki w złym stanie technicznym lub ich brak – 0 pkt.
- 8. Zieleń wysoka i jej stan:
 - zieleń wysoka w stanie dobrym – 2 pkt;
 - zieleń wysoka w stanie średnim – 1 pkt;
 - zieleń wysoka w stanie złym lub jej brak – 0 pkt.
- 9. Zieleń niska i jej stan:
 - zieleń niska w stanie dobrym – 2 pkt;
 - zieleń niska w stanie średnim – 1 pkt;
 - zieleń niska w stanie złym lub jej brak – 0 pkt.
- 10. Inne elementy małej architektury:
 - inne elementy małej architektury w dobrym stanie technicznym – 2 pkt;
 - inne elementy małej architektury w średnim stanie technicznym – 1 pkt;
 - inne elementy małej architektury w złym stanie technicznym lub ich brak – 0 pkt.

ZASADY OCENY ATRAKCYJNOŚCI PRZESTRZENI PARKOWEJ

Do oceny atrakcyjności przestrzeni parkowej proponowana jest metoda opracowana przez autorów. Polega na wydzieleniu obszarów parku (pól podstawowych), które zostaną szczegółowo ocenione z zastosowaniem skali będącej funkcją określającą związek między badaną cechą a liczbą punktów przyznawanych za jej stan. Wielkość oraz kształt pola

podstawowego powinny być uzależnione od przebiegu alejek głównych lub odmiennego sposobu wykorzystania przestrzeni. W ramach przeprowadzanej oceny należy konkretnym wskaźnikom ujętym w ocenie przypisać określone wartości punktowe (ich mierniki). Suma wartości poszczególnych mierników wyznaczy stopień atrakcyjności ocenianego obszaru.

Istotnym elementem oceny atrakcyjności terenu jest uzyskanie rzetelnych i obiektywnych informacji dotyczących jego stanu. W tym celu autorzy opracowania proponują sporządzanie indywidualnych kart oceny, w ramach których zamieszczone zostaną wskaźniki oceny atrakcyjności przestrzeni parkowej wraz z ich wagami oraz wartości punktowe mierników przedstawione w tym opracowaniu (tab. 1).

Propozycja przedziałów klas ładu przestrzennego w zależności od stanu zagospodarowania przestrzeni przedstawia się następująco:

- (klasa I) bardzo wysoki poziom atrakcyjności – $15,00 \leq x \leq 20,00$;
- (klasa II) wysoki poziom atrakcyjności – $10,00 \leq x \leq 15,00$;
- (klasa III) średni poziom atrakcyjności – $5,00 \leq x < 10,00$;
- (klasa IV) niski poziom atrakcyjności – $0,00 \leq x < 5,00$.

Tabela 1. Karta oceny atrakcyjności przestrzeni parkowej

Table 1. Card of estimate of attractiveness of park area

Dane adresowe i lokalizacyjne Address data and locational	Województwo Province			
	Miejscowość, ulica Locality, street			
1	2	3	4	5
Nazwa wskaźnika Name of indicator	Wartość miernika – punktacja (P) Value of meter – drafting of the clauses (P)			Wartość Value
Rodzaj nawierzchni alejek głównych Kind of pavement of main boulevard	nawierzchnia brukowa pavement hardened	2		
	nawierzchnia utwardzona pavement hardened	1		
	nawierzchnia nietwardzona (gruntowa) pavement unhardened	0		
Stan nawierzchni alejek głównych State of condition of main boulevard	nawierzchnia w dobrym stanie technicznym pavement in technical practicability	2		
	nawierzchnia w średnim stanie technicznym pavement will become technical in average	1		
	nawierzchnia w złym stanie technicznym pavement in technical bad condition	0		
Szerokość alejek głównych Width of main boulevard	> 3,0 m	2		
	1,5–3,0 m	1		
	< 1,5 m	0		
Latarnie i ich lokalizacja Lanterns and localization	< 25,0 m	2		
	> 35,0 m lub ich brak (or lack)	0		

cd. tabeli I
cont. table I

1	2	3	4	5
Kosze na śmieci i ich lokalizacja Baskets on garbage and localization	< 20,0 m	2		
	20,0–30,0 m	1		
	> 30,0 m lub ich brak (or lack)	0		
Ławki i ich lokalizacja	< 15,0 m	2		
	15,0–25,0 m	1		
	> 25 m lub ich brak (or lack)	0		
Stan techniczny ławek Technical condition of chair	ławki w dobrym stanie technicznym chairs in technical practicability	2		
	ławki w średnim stanie technicznym chairs in average technical condition	1		
	ławki w złym stanie technicznym lub ich brak chairs in technical bad condition or lack	0		
Zieleń wysoka i jej stan Green end condition	zieleń wysoka w stanie dobrym green in good order	2		
	zieleń wysoka w stanie średnim green in average condition	1		
	zieleń wysoka w stanie złym lub jej brak green bad condition or lack	0		
Zieleń niska i jej stan Green and condition	zieleń niska w stanie dobrym green in good order	2		
	zieleń niska w stanie średnim green in average condition	1		
	zieleń niska w stanie złym lub jej brak green in bad condition or lack	0		
Inne elementy małej architektury Other elements of small architecture	inne elementy małej architektury w dobrym stanie technicznym other elements of small architecture in technical practicability	2		
	inne elementy małej architektury w średnim stanie technicznym other elements of small architecture in average technical condition	1		
	inne elementy małej architektury w złym stanie technicznym lub ich brak other elements of small architecture in technical bad condition or lack	0		
Σ				
Osoba wypełniająca Person fulfilling	Klasa atrakcyjności Class of attractiveness	Kolor Color	Przedziały Partitions	
Imię Name	I	zielony green	$15,00 \leq x \leq 20,00$	
Nazwisko Surname	II	żółty yellow	$10,00 \leq x < 15,00$	
Data Date	III	pomarańczowy orange	$5,00 \leq x < 10,00$	
Uzyskana klasa atrakcyjności Gotten class of attractiveness	IV	czerwony red	$0,0 \leq x < 5,0$	

Źródło: opracowanie własne
Source: own study

OCENA ATRAKCYJNOŚCI PARKU MIEJSKIEGO W OSTROŁĘCE

Park miejski w Ostrołęce położony jest w centralnej części miasta między ulicami Traugutta (droga krajowa nr 61) a ulicą Piłsudskiego, które wyznaczają jego granice w kierunku północ-południe. Od zachodu granice wyznacza ul. Parkowa, a od wschodu ul. Celulozowa. Tak wydzielony park zajmuje powierzchnię ponad 8 ha.

Przestrzeń parku można podzielić na dwie główne części: północną i południową. Południowa jest miejscem często odwiedzianym przez mieszkańców Ostrołęki. W centralnym punkcie obiektu znajduje się fontanna z figurą Kurpianek w strojach ludowych. Posąg znajduje się obecnie w złym stanie technicznym i estetycznym z powodu licznych objawów wandalizmu. Ta część parku jest bardziej przyjazna mieszkańcom Ostrołęki. Znajdują się tu różnorakie gatunki drzew i krzewów zarówno liściastych, jak i iglastych. Drzewa wprowadzają konieczne zacienienie, nie wywołując przy tym braku poczucia bezpieczeństwa poprzez ograniczenie przejrzystości terenu. Przestrzeń jest zorganizowana i sprawia wrażenie ładu i porządku. W północnej części parku znajdują się gęsto rozmieszczone sosny. W ich gałęziach zagnieździło się ptactwo, głównie kawki. Mała przejrzystość terenu spowodowana dużą liczbą drzew wzbudza poczucie braku bezpieczeństwa u przechodniów i użytkowników parku. Północna część parku jest przestrzenią niezagospodarowaną, podzieloną jedynie chodnikami prowadzącymi do szkół lub miejsc zamieszkania. Zły stan nawierzchni wyklucza rekreacyjną czy wypoczynkową rolę tego terenu. Północna część parku pełni głównie funkcję komunikacyjną, a użytkownikami jej są najczęściej przechodnie. We wschodniej części parku znajduje się nowo wybudowany plac zabaw dla dzieci. Jego kształt zbliżony jest do nieregularnego wieloboku. Teren ogrodzony. Wewnątrz ogrodzenia znajdują się trawniki służące rekreacji, natomiast wokół wykonano nasadzenia krzewów ozdobnych. Przy każdym wejściu na plac zabaw umieszczony jest regulamin placu. Park jest największym terenem zielonym w mieście przeznaczonym do wypoczynku i rozrywki. Miejscem, gdzie powinny odbywać się imprezy kulturalno-oświatowe oraz niedzielne spotkania rodzinne.

Ocenę stanu ładu przestrzennego parku miejskiego w Ostrołęce przeprowadzono za pomocą opisanych wcześniej wskaźników i mierników. Teren na potrzeby oceny podzielono na 18 pól podstawowych, wykorzystując do tego główne alejki parkowe. Podczas wywiadu terenowego dla każdego pola podstawowego wypełniono indywidualną kartę oceny atrakcyjności przestrzeni parkowej (tab. 1). W tabeli 2 i tabeli 3 przedstawiono wyliczenia sporządzone z indywidualnych kart oceny, natomiast na rysunku 1 graficzną interpretację wyników z przeprowadzonej oceny. Można stwierdzić, że do pierwszej klasy stanu ładu przestrzennego zaklasyfikowano trzy pola podstawowe, do drugiej – dziewięć, do trzeciej cztery, a najniższą klasę ładu przestrzennego uzyskały dwa pola podstawowe.

PODSUMOWANIE

W mieście ogromną rolę odgrywa ład przestrzenny, który oznacza harmonijny układ elementów przestrzeni z uwzględnieniem powiązań między poszczególnymi jej elementami. W celu wzmocnienia poziomu stanu ładu przestrzennego jednocześnie trzeba brać

Tabela 2. Uproszczona karta oceny (pola podstawowe I-IX)
Table 2. Simplified card of state (basic fields I-IX)

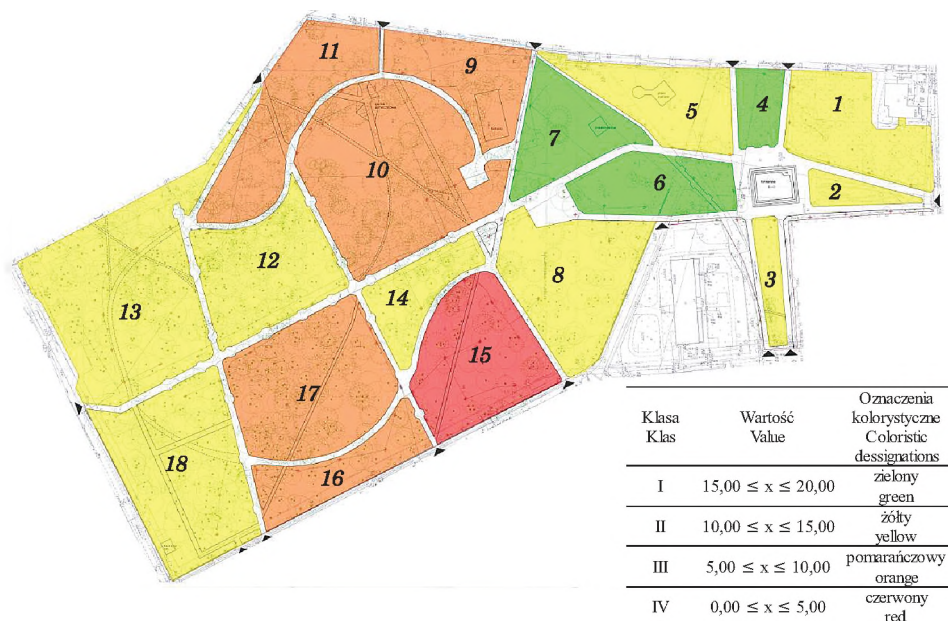
A Numer of index	B podstawowe I Basic field I		C podstawowe II Basic field II		D podstawowe III Basic field III		E podstawowe IV Basic field IV		F podstawowe V Basic field V		G podstawowe VI Basic field VI		H podstawowe VII Basic field VII		I podstawowe VIII Basic field VIII		J podstawowe IX Basic field IX	
	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter
1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
2	2	2	1	2	2	0	2	2	0	2	2	2	2	2	2	1	0	0
3	1	2	1	1	0	1	0	1	0	2	2	2	2	2	1	1	1	1
4	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
5	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
6	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
7	1	0	1	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	2	1	1	1	1
8	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1
9	0	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	1	0	1	1	1	1	1
-	12	13	13	15	15	12	12	16	16	16	17	12	12	12	12	12	9	9
Klasa Class	klasa II class II	klasa II class II	klasa II class II	klasa I class I	klasa I class I	klasa II class II	klasa I class I	klasa I class I	klasa II class II	klasa I class I	klasa I class I	klasa I class I	klasa I class I	klasa I class I	klasa II class II	klasa II class II	klasa III class III	klasa III class III
	Klasa Class																	
	wartość value																	
I	15,00 ≤ x ≤ 20,00																	
II	10,00 ≤ x < 15,00																	
III	5,00 ≤ x < 10,00																	
IV	0,0 ≤ x < 5,0																	
	oznaczenia kolorystyczne coloristic designations																	
	zielony green																	
	żółty yellow																	
	pomarańczowy orange																	
	czerwony red																	

Źródło: opracowanie własne
Source: own study

Tabela 3. Uproszczona karta oceny (pola podstawowe X–XVIII)
Table 3. Simplified card of state (basic fields X–XVIII)

A	B		C		D		E		F		G		H		I		J	
	podstawowe X Basic field X	podstawowe XI Basic field XI	podstawowe XII Basic field XII	podstawowe XIII Basic field XIII	podstawowe XIV Basic field XIV	podstawowe XV Basic field XV	podstawowe XVI Basic field XVI	podstawowe XVII Basic field XVII	podstawowe XVIII Basic field XVIII	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter	Wartość miernika Value of meter
Numer wskaznika Number of index	1	2	1	1	2	0	2	1	2	0	2	0	2	1	2	0	2	1
	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	0	1	2	1	2	0	2	1	2	0	1	0	1	2	0	1	1	1
	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	0	1	1	2	2	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
	1	0	1	2	2	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
	0	0	2	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1
	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	5	7	11	10	12	4	4	7	7	4	7	4	7	6	6	12	12	12
Klasa Class	klasa III class III	klasa III class III	klasa II class II	klasa II class II	klasa II class II	klasa IV class IV	klasa III class III	klasa III class III	klasa III class III	klasa III class III	klasa III class III	klasa III class III	klasa III class III	klasa III class III	klasa III class III	klasa II class II	klasa II class II	klasa II class II
	Klasa Class																	
	wartość value																	
I	15,00 ≤ x ≤ 20,00 zeleny green																	
II	10,00 ≤ x < 15,00 żółty yellow																	
III	5,00 ≤ x < 10,00 pomarańczowy orange																	
IV	0,0 ≤ x < 5,0 czerwony red																	

Źródło: opracowanie własne
Source: own study

Rys 1. Mapa oceny atrakcyjności przestrzeni parkowej

Fig. 1. Maps of estimate of attractiveness of park area

Źródło: opracowanie własne (ocenę przeprowadziła M. Krukowska, a mapę wykonał T. Podciborski)

Source: own study (it has carried estimate – M. Krukowska, it has executed map – T. Podciborski)

pod uwagę potrzeby rozwoju społecznego, ekonomicznego i ekologicznego ze szczególnym zachowaniem kompozycji i estetyki.

Integralną częścią struktury miejskiej są tereny zielone. Pełnią w mieście funkcje przestrzeni kulturowej. Parki i skwery są równie znaczące dla miasta, jak place, ulice czy też parkingi. Stanowią istotny składnik wyposażenia miasta w ogólnodostępne obszary do rekreacji, organizacji imprez masowych i innych przejawów aktywności mieszkańców miasta. Miejskie środowisko przyrodnicze funkcjonuje w oparciu o kompleksy krajobrazowo-roślinne składające się z pewnych powtarzalnych układów. W kompleksach tych wyróżnia się funkcjonalnie powiązane zbiorowiska roślinne, tereny pozbawione roślinności oraz tereny zabudowane.

Ostrołęka jest niewielkim miastem położonym w województwie mazowieckim. Tereny zielone ustąpiły tam miejsca zabudowie, dlatego też jest ona obecnie jest miastem o niewielkiej ilości zieleni w stosunku do zabudowy. Jednym z miejsc, które powinno pełnić funkcje wypoczynkowe jest park, którego większa część z powodu złego stanu technicznego i estetycznego nie zachęca do odwiedzania.

Opracowana metoda oceny stanu ładunku przestrzennego parków miejskich jest uniwersalna i może być zastosowana na terenie wszystkich parków. Ocena dokonywana jest podczas wywiadu terenowego bez konieczności pozyskania danych np. ewidencji gruntów i budynków.

PIŚMIENNICTWO

- Bell P.A., Green T.C., Fisher J. D., Baum A. 2004. Psychologia środowiskowa. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.
- BorcZ. 2000. Elementy projektowania zieleni. Wyd. AR, Wrocław.
- Lis A., 2005. Struktura podłoża motywacyjnego zachowań użytkowników parków miejskich. Wyd. AXA, Wrocław.
- Matuszkiewicz A.J., 1992. Kompleks krajobrazowo-roślinny jako jednostka zróżnicowania roślinności terenów zurbanizowanych. [W:] A.S. Kostrowicki. Wpływ urbanizacji na układy ekologiczne strefy podmiejskiej Warszawy, s. 51–70.
- Matuszkiewicz A.J., 1992. Kompleks krajobrazowo-roślinny jako specyficzny typ układu ekologicznego. [W:] Problemy ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego na obszarach zurbanizowanych. Cz. II, SGGW-AR ser. CPBP 04-10, nr 22.
- Ustawa z dnia 27.03.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Dz.U. nr 80/2003, poz.717 z późn. zm.

ASSESSMENT OF THE ATTRACTIVENESS OF THE CITY PARK'S SPACE IN OSTROŁĘKA

Abstract. In this paper there are discussed problems relating to the urban park space. As result of carried out research there were chosen elements of the space having influence on the attractiveness of the described area. Chosen elements of the space helped to work out the method of the assessment of the attractiveness of city parks. In the further part, the worked out method was verified on the chosen research object. As result of the verification it was ascertained that the presented, in the study, method admits of the assessment of the level of the attractiveness of mentioned above grounds, responding to questions: if the ground was brought into cultivation correctly and which from elements of the space must undergo changes. Besides, results of carried out assessment can be helpful in making proper decisions during the operating of revitalization works.

Key words: the space, the park space, the assessment of the attractiveness of the park space

Zaakceptowano do druku – Accepted for print: 28.12.2013